

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/семестр	2-ий рік навчання, IV семестр
-----------------------------	----------------	-----------------------	--------------	-------------------------------	--------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Актуальні питання сучасної української літератури
Кафедра	філології (українське відділення)
Освітня програма	Спеціальності підготовки магістрів з галузі знань 03 Гуманітарні науки за напрямом 035 Філологія (Українська мова і література)
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова Шифр дисципліни: ВВ12 Кількість кредитів: 3 (90 годин) Лекції: 10 Семінарські/практичні заняття: 8 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 72
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	к.п.н., Павлович Юдіта Павлівна pavlovics.judit@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії української та зарубіжної літератури, теорії літератури, літературознавства, психології та педагогіки, достатніх для сприйняття матеріалу, а також досвід роботи з літературними та літературно-критичними джерелами, вміння узагальнювати і систематизувати поданий матеріал.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни,	Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні питання сучасної української літератури» є наукове вивчення основних явищ і тенденцій сучасного українського літературного процесу в їх органічному взаємозв'язку з попередніми етапами розвитку національного красного письменства. Дисципліна «Актуальні питання сучасної української літератури» читається здебільшого після курсу “Сучасна українська літературна мова” і

**основна тематика
дисципліни**

за всієї своєї самодостатності може розглядатись як своєрідне продовження останнього. За будь-яких умов важливо наголосити на взаємопов'язаності розвитку мови та художньої літератури, на специфіці словесної тканини художнього образу. Безсумнівний зв'язок цього курсу і з такими курсами як "Історія України", "Філософія", "Українська і зарубіжна культура", "Вступ до літературознавства", "Історія світової літератури" тощо. При читанні курсу для спеціальностей із західноєвропейських, слов'янських або східних словесностей важливо наголосити на взаємозв'язках української і відповідної зарубіжної культури, на типологічно споріднених літературних явищах.

Завдання:

- ознайомити студентів з особливостями розвитку української літератури другої половини ХХ початку ХХІ ст.;
- навчити студентів орієнтуватися в текстах сучасної української літератури та кваліфіковано оцінювати (аналізувати) художні твори української літератури ХХ-ХХІ ст.;
- орієнтувати студентів на самостійне опрацювання сучасних літературних та культурних контекстів.

Після закінчення курсу студенти повинні вміти:

- характеризувати основні рушійні чинники розвитку української літератури в ХХ-ХХІ ст.;
- оцінювати окремі художні явища української літератури ХХ-ХХІ ст. і висвітлювати їх значення для цілого літературного процесу;
- оперувати сучасними літературознавчими поняттями, пов'язаними з інтерпретаційними практиками осмислення літературних процесів кінця ХХ-ХХІ ст.;
- вміти аналізувати художні твори української літератури другої половини ХХ-ХХІ ст. з точки зору їх естетичної вартості, культуротворчої цінності, суспільного значення тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

періоди розвитку сучасної української літератури, їх характерні особливості, найвизначніші мистецькі постаті і твори, їх вплив на сучасний літературний процес, докладніше ознайомитись з тенденціями і явищами сучасної української літератури;

– літературознавчі терміни та поняття: дискурс, хронотоп, манера, стиль, неомодернізм, постмодернізм, авангард, неоавангардизм, деконструкція, гра у мистецтві, архетипні образи, верлібр, рольова (персонажна) лірика, кубізм, сюрреалізм, поп культура;

– знати напам'ять вірші сучасних українських поетів (за вибором студента).

вміти:

а) загальна компетентність:

- вміти формулювати проблему, яка розглядається;
- вміти визначати мету і завдання дослідження;
- вміти будувати та формулювати одну або декілька робочих гіпотез дослідження з певної теми;
- вміти актуалізувати попередньо засвоєні знання з метою опанування нової теми;

– здійснювати між предметні та внутрішньо предметні зв'язки.

б) фахова компетентність:

- орієнтуватись у процесах і тенденціях розвитку української літератури як складової частини загальноєвропейської культури;
- окреслювати неповторність художнього світу авторів, передусім найбільш репрезентативних;
- аналізувати літературні твори в їх взаємозв'язку з загальноестетичними, культурними та суспільними процесами;
- виявити в аналізованому творі характерні ознаки конкретного літературного стилю;
- орієнтуватися у довідковій, енциклопедичній літературі та в історико-літературних працях;
- підготувати наукову доповідь або реферат за проблематикою літератури даного періоду;
- написати рецензію на твір будь-якого жанру сучасної української літератури;
- підготувати конспект лекцій за творчістю сучасних письменників.

Тематичний план курсу

Змістовий модуль 1. Провідні мотиви розвитку літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття.	
Тема 1. Загальні тенденції розвитку української літератури кінця ХХ - початку ХХІ століття. Особливості розвитку прози кінця ХХ- поч. ХХІ століття.	
Тема 2. Провідні мотиви та жанри сучасної української літератури	
Тема 3. Неоміфологічні пошуки українських письменників на межі ХХ–ХХІ ст.	
Тема 4. Специфіка, структура та типологія уроків української та зарубіжної літератур.	
Змістовий модуль 2. Гендерні трансформації в сучасній українській літературі	
Тема 5. Феміністичні концепти в сучасній українській жіночій прозі. Сучасна українська “жіноча проза”.	
Тема 6. Гендерні студії та українська література: культурні контексти	
Змістовий модуль 3. Тенденції розвитку новітньої української прози, поезії, драматургії	
Тема 7. Жанрово-стильова різноманітність новітньої української прози	
Тема 8. Неомодернізм у сучасній українській прозі.	
Тема 9. Здобутки української альтернативної прози ХХІ ст.: С.Жадан, І.Карпа, Л.Дереш	11
Тема 10. Особливості української фантастики кінця ХХ — початку ХХІ століття	
Тема 11. Новітня українська поезія. Жіноча поезія. Інтимна, любовна лірика кінця ХХ – початку ХХІ століття	

	<p>Тема 12. Розвиток драматургії кінця ХХ – початку ХХІ століття</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка до практичних занять (опрацювання художніх творів та літературно-критичних матеріалів відповідно до тем практичних занять): максимальна кількість балів 50; - Виступ із доповіддю та участь у дискусії (практичне заняття No 14); максимальна кількість балів 5 - Творча письмова робота або Power Point презентація (відповідно до тематики курсу – за вибором студента. максимальна кількість балів 5 <p>• іспит: Максимальна кількість балів 40. Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та (якщо семестр завершується іспитом) - бали за усну відповідь на іспиті. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат.</p>
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу: Презентації, лекції, індивідуальні науково-дослідні та творчо-пошукові завдання, самостійна робота з методичними, теоретичними і літературно-критичними джерелами.</p> <p>Необхідне обладнання: Доступ до мережі Інтернет, засоби наочності: проектор, ноутбук, дошка. Програмне забезпечення Microsoft Office, PowerPoint</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період : Навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 248 с. 2. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 264 с. 3. Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с. 4. Історія української літератури: ХХ – поч. ХХІ ст. : навч. посіб. У 3 т. / за ред. В. І. Кузьменко. Київ : Академвидав, 2013–2017. 5. Білоцерківець Н. Бу-Ба-Бу та ін. Український літературний неоавангард: портрет одного року. Слово і час. 1991. № 1. С. 44. 6. Пахльовська О. Українська культура у вимірі «пост»: посткомунізм, постмодернізм, поствандалізм. Сучасність. 2003. № 10. С. 70–85. 7. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири. Слово і час. 1995. № 2. С. 18–31. 8. Фізер І. Постмодернізм: post/ ante/ modo. Наукові записки НАУКМА. Т. 4. Філологія. 1998. С. 43–47.

9. Прощання з карнавалом в українській літературі? Інтерв'ю з В. Небораком. Світо-Вид. 1995. № 2 (19). С. 73–82.
10. Зборовська Н. Криза жіночости на українському порубіжжі: (роздуми з приводу роману Ірени Карпи «50 хвилин трави» («Коли помре твоя краса»). Сучасність. 2004. № 3. С. 126–131.
11. Андрусяк І. Літпроцесія: Рецензії, есеї, статті. Донецьк : Видавнича агенція «OST», 2002. 112 с.
12. Старовойт І. Future in the Past : метафорика істерії у постмодерній прозі. Наукові записки НаУКМА. Т. 4. Філологія. 1998. С. 30–33.
13. Бійчук Г. Література постмодернізму: реальність чи віртуальність? Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2006. № 2. С. 56–62.
14. Даниленко В. Суспільство у сучасному дзеркалі новелістики : (психологічні тенденції української малої прози 80–90-х рр. ХХ ст.). Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2000. № 5. С. 46–53.
15. Москальчук В. Українська література кінця ХХ століття (література постмодерну). Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2006. № 2. С. 63–67.
16. Наєнко М. Типи творчості в епоху постмодернізму. Слово і час. 2002. № 4. С. 59–60.
17. Поліщук Я. Постколоніальний аспект сучасної літератури. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2006. № 2. С. 98–102.
18. Тарнашинська Л. Б. Закон піраміди: діалоги про літературу та соціокультурний клімат довкола неї. Київ : Унів. вид-во «Пульсари», 2001. С. 182–191.
19. Ткачук М. Літературний процес 90-х рр. ХХ ст. Українська мова та література. 2000. № 22. С. 16.
20. Харчук Р. Покоління пост-епохи: проза. Дивослово. 1998. № 1. С. 6–12.